UBEYDE BİN MUHACİR

Tabiînin meşhûrlarından. İsmi kaynaklarda Abdülcebbâr bin Ubeyde bin Müsliman ve Abdurrahmân bin Ebî Abdullah şeklinde kaydedilmiştir. Künyesi Ebû Abdürrab'dır. Doğum târihi bilinmemektedir. 112 (m. 730) senesinde vefât etti. Ebû Zür'a Dimaşkî, Ebû Misher'den şöyle nakletmiştir. "O aslen Rumdur. İsmi Kostantin idi. Müslüman olduktan sonra ona Abdurrahmân ismi verildi."

Ubeyde bin Muhacir Hazreti Muâviye'den, Fâzıle bin Ubeyd'den, Üveys-i Karnî'den, Tebî' el-Humeyrî'den, Ebü'l-Ahvas'dan hadîs-i şerîf işitip, rivâyet etmiştir. Kendisinden ise Sabit bin Sevbân ve Abdurrahmân İbni Yezîd, Abdullah bin Büceyr Muhammed bin Ömer et-Tâî ve Sa'îd İbni Abdülazîz, gibi âlimler hadîs-i şerîf rivâyet etmiştir. Ubeyde bin Muhâcir'in rivâyet ettiği hadîs-i şerîfler, hadîs kitablarından Sünen-i İbni Mâce'de yer almıştır.

Ubeyde bin Muhacir zâhid, (dünyâya düşkün olmayan) bir zât idi. Çok parası olduğu halde gönlünü asla mala mülke bağlamamıştır.

Abdullah bin Yûsuf'dan şöyle nakledilmiştir: "Ebû Abdürrab Ubeyde bin Muhacir, köleleri satın alır sonra da azad eder, serbest bırakırdı. Bir gün, Rum asıllı ihtiyâr bir köle kadını satın aldı, serbest bıraktı. İhtiyâr kadın, nereye gideceğim, nerede barınayım bilmiyorum dedi. Bunun üzerine o ihtiyâr kadını kendi evinde kalması için evine gönderdi. Akşam evine gidince, o ihtiyâr kadınla birlikte akşam yemeğini yediler. Sonra da kim olduğunu, nereden getirildiğini sormaya başladı. Kadın Rumca konuşuyordu, bir de baktı ki, o kadın annesi çıktı. Buna çok sevinip oralara çeşitli vesîleler ile getirilen ve kendisine kavuşan annesine müslüman olmasını söyledi. Fakat kadın ilk anda kabûl etmedi. Ona çok iyilik ve ihsânlarda bulundu. Nihâyet bir Cuma günü ikindi namazından sonra, annesinin müslüman olduğunu müjdelediler. Buna o kadar sevindi ki, şükür secdesine kapanıp, güneş batıncaya kadar secdede kaldı.

Bir defasında ticâret için Azerbaycan'a gitmişti. Bir akşam vakti, gecelemek üzere nehir kenarına çekildiğinde şâhid olduğu bir hâdiseyi şöyle anlatmıştır: "Yakınımda devamlı Allahü teâlâya hamd eden birinin sesini işittim. Sesin geldiği yere doğru yaklaştım. Bir de baktım ki, çukur içinde hasıra sarılmış birini gördüm. Selâm verip, yaklaştım. "Sen kimsin? dedim, "Bir müslümanım" dedi. "Neden böyle buradasın" dedim. Dedi ki, "Ben Rabbime hamd ediyorum. Beni yarattı. Bana düzgün a'zâlar, (organlar) ihsân etti. Müslüman olmakla şereflendirdi. Sıhhat afiyet verdi. Ayıplarımı ve günahlarımı örtüyor. Bundan daha büyük ni'met olur mu?" dedi. Konakladığım yere gelip, yemek yemesi için da'vet ettim, teşekkür edip ihtiyâcı olmadığını söyledi. Ben bu adamın hâlinden çok ibret aldım..."

İbni Câbir bir arkadaşının şöyle anlattığını nakletmiştir. "Bir elbiseciden elbise satın almak istedim. Yedi dank (o zamanki para birimi) istedi. Ben de "Altı dank olsun" dedim. Pazarlık uzayınca elbiseci bana "Sen nerelisin?" dedi. Ben de "Dımaşk'tanım" (Şam) dedim. "Sen hiç Dımaşklılar gibi değilsin. Dün buraya Dımaşklı bir zât geldi. İsmi Ebû

Abdürrabdır. Benden her biri yedi danka yediyüz elbise satın aldı. Sonra “Onları yükle” dedi. İşçilerimi gönderip yüklettim. Benden aldığı bu elbiseleri tamamen fakîrlere dağıttı, hattâ evine bir elbise bile götürmedi” dedi.

Çok zengin idi. Bütün malını mülkünü satıp sadaka olarak dağıttı. Kendine sadece oturacak bir ev kalmıştı. Şöyle derdi: “Ey Dımaşklılar, şu nehir altın ve gümüş dolu olarak aksa, herkes ondan kapışsa ben dönüp bakmam.” Vefât ettiğinde sadece tekfîn ve techîzine yetecek kadar parası kalmıştı.

¾¾¾¾¾¾¾¾¾¾¾¾¾¾¾¾¾¾¾¾¾¾¾¾¾

1) Hilyet-ül-evliyâ cild-5, sh. 160

2) Tehzîb-üt-tehzîb cild-12, sh. 152